

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מב.

עין משפט נר מצוה

פב א מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ו סמנ עשין פת טו"ש' ע"מ ס"י רלא סעי' כ:
פג ב מיי שם הל' ח טו"ש' ע"מ סעי' כא:
פד ג מיי שם הל' ט טו"ש' ע"מ סעי' כ:
פה ד מיי פ"ד מהל' גרנות הל' ככ סמנ עשין כו טו"ש' ע"מ ס"י רלא סעי' ו ונד' אלפס כפ"ק דף ק"פ:
פו ו מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמנ עשין פח טו"ש' ע"מ ס"י רלא סעי' טו ונד' אלפס כפ"ק דף ק"פ:
פז ז מיי שם הל' ה ועשין כהשגות ובמ"מ טו"ש' ע"מ סעי' טו:
פח ח מיי שם הל' ו טו"ש' ע"מ סעי' טו:
פח ט מיי פ"ג מהל' חמץ הל' יא סמנ עשין לו טו"ש' ע"מ ס"י חל סעי' ח:
צ י מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמנ עשין פח טו"ש' ע"מ ס"י רלא סעי' טו:
צא יא מיי שם הל' ו טו"ש' ע"מ סעי' ו:
צב יב מיי שם הל' ז טו"ש' ע"מ סעי' ז:
צג יג מיי שם הל' ח טו"ש' ע"מ סעי' ג:

תורה אור השלם
 1 ונתתה בפקדון וצרת
 הדבקה בדרך והלכת אל
 המקום אשר יבחר
 אלהיך בה:
 דברים יד כה
 2 וצו יי אהרן את הברכה
 און המקדש ובכל משלח
 יד וברך בארץ אשר יי
 אלהיך נתן לך:
 דברים כח כ

לעני רש"י

פריש"ן. פטע.
 אשק"א [אישקרי"ן].
 ארגו, תיבה קטנה.

מוסף רש"י

דברר הסמיו מן העיק.
 שאלו יודע הסכס (תענית'
 ח). כספיים של פקדון.
 אין להם שמירה אלא
 בקרקע. וחס לא נתנ
 בקרקע ואבדו, שפיעה היא
 אללו ומיי, דשומר תנס מיי
 כפשיעה (פסחים א.).
 משום ריחא. שחלל
 מריו ומתטעו ומולאו
 (שם).

אמר שמואל כספים אין להם שמירה בו'. לר"ך עיון אס שומרם
 בקרקע (ה) ונגנבו משם אס שומר שכן מייז ובפרק הכונס
 (ב"ק דף טו. וס ד"ה גנון) משמע דחייב דפריך אביי לרב יוסף
 והאמר ר' יוחנן הטוען טענת נגז באצידה משלם תשלומי כפל
 ואי שומר אצידה שומר שכן הוא
 קרנא בעי לשלומי ומאי פריך דלוקמא
 בטוען שנגנבה באונס גנון שהעמיק
 בקרקע ק' אמות או שתקפתו שניה
 או חולי אלמנא מלי גניבה לא הויה
 אונס אלא לטעים מזויין וכן בתר
 הכי דמייתי לא אי אמרת בשומר
 חנס שכן משלם כפל ואי לטעים
 מזויין נגז הוא שומר שכן נמי משלם
 כפל משמע דמשום גניבה לא מפטר
 שומר שכן אס לא בטענת גניבת
 ליסטיין מזויין ומיהו איהו גניבת
 דה"מ למימר וליטעמיך דבלאו הכי
 נמי מלי למימר וליטעמיך אפי' גולן
 הוא תמנא שומר שכן משלם כפל
 בטענת ויש להציא ראייה מפ' השולל
 (לקמן דף נה. וס) דכי יליף גניבה
 ואצידה בשולל משומר שכן פריך מה
 לשומר שכן שכן משלם כפל בטענת
 ליסטיין מזויין ומשני אי בעית איתנא
 גולן הוא משמע שאין שום גניבה
 שיפטור זה שומר שכן אך תמהון
 גדול הוא למה לא יהא אונס אס
 העמיק בקרקע ק' אמות דמאי היל'
 תו למיעבד או אס תקפתו שניה
 או חולי גדול ואיך יתכן ששום גניבה
 לא נמנא שמהא אונס גנון כליסטיין
 מזויין ולרבה אית ליה בטוף הפועלים
 (לקמן דף נג.) דאי על בעידנא דעיילי
 אינשי פטור אי"כ תמנא גניבת אונס
 בשומר שכן ומיהו יש לדחות דרבה
 יסבור כאידך שיניאל דקרנא עדף
 כרז יוסף כהכונס (ב"ק דף טו.) ומ"מ
 אין סברא כלל שלל תמנא גניבת
 אונס שיפטור זה שומר שכן ואין
 למרן דהואיל ומייז רחמנא שומר
 שכן בגניבה אע"פ שהיא קרובה
 לאונס כדאמר כהשולל (לקמן דף נד.)
 חייב אף בכל גניבת אונס דהא
 בליסטיין מזויין הוא פטור אע"ג
 דנגז הוא לרב יוסף א"כ מאי משני
 בהשולל (דף נה.) לטעין מזויין
 גולן הוא אכתי איכא למיפריך נה
 לשומר שכן שכן משלם כפל בטענת
 גניבת אונס תאמר בשולל דכי יליף
 שקייז בגניבה ואצידה לא ישלם
 כפל אפילו בטענת גניבת אונס
 דמסתמא הוא חייב קין בכל אונסין
 דכענין זה פריך פ"ק דמנחות (דף
 ה.) גזי הלמן להוציא הטרפה ובפרק
 שור שנגז ד' וס' (ב"ק דף מ.) גזי שור
 האלטרדין מהו לגזי מוצח ונראה
 דכיון דלתי שאל מק"ו דשומר שכן
 אין למייזו בגניבת אונס צקין ודיו
 לבא מן הדין להיות כדון דשומר שכן
 פטור מגניבת אונס אף שאל כן
 וא"ת וגניבת אונס בשולל לפי האמת

מתני' לרנן. כסודרו והפשיטין לאחוריו: **גמ'** מאי הוה ליה
למיעבד. הרי לרנן: **מזוי** זידו. לא יפקידנו לאחרים במקום אחר
 שאס תודמנ לו סכורה לשכר יהא מזומן לו: **תוס'** ידו. להיות
 מזומן לו לזוך ריות הבא פתאום: **אין כפרסא**. שמתצרך ורבה
 מאליו פריש"ן בלע"ז: **באסמיק**. דריש
 ליה לשון דבר הסמיו מן העין: **שאין**
העין שולטת בו. שנאמר באסמיק לשון
 גנוים: **אין להס שמינה בו**. דלס
 לא שמתן ונגנבו פשיעה היא: **ואס**
לורבא מרננן הוא. המפקיד הוא
 חרד על מלות הדלדה על הכוס אמר
 השומר דלמא מיבעי ליה זוי לאצלתא
 להכי לא קברינהו ופטור: **גשואי**.
 מגששין בקרקע בשפודין של ברזל
 להכיר מקום שמתחיו חלל: **בשמי**
קורה. בגג מתחמיו: **פרומאי**. שוכרי
 התקרה: **בני אורבי**. זין שורות
 הבנין כזומל: **טפוחאי**. מטפחים
 כזומל לדע אס יש שם חלל: או
טופח הסמוך בו. וכו' כזומל:
הרי הוא כמבוער. ואין לרנן לבערו
 דאין כאן עוד כל יראה: **הא מאי**.
 לענין שמירת כספים: **משום ריחא**.
 שהכלב מריח ומופש אחריו והרי
 הוא מוליא ונראה: **מסיכרא**. שם
 מקום: **לריפא דאורבני**. בית קטן
 עגול כמין כזע שפועין ליידי עופות
 לארוב: **דאורבני**. של ערבה היא:
אע"ג דלענין גנבי נטירוסא היא.
אפי' בלא קבורה שאין גנבים הולכין
שם לנגזב שאין מזומן מאי שם:
חלמנו כפשיעה. שמה תפול שם
 דליקה ונמנא פשע שלא קבין: **וסופו**
כאונס. שהרי נגנבו וגניבה לשומר
 חנס אונס הוא: **אשלתמיהו**. מסרן
 לאמו: **קרעניסא**. ארנו אשקרי"א
 בלע"ז: **נימא ליה לדידיה נוינן**
שליס. דשומר שסמר לשומר חייב:
 כל

מנ"ל דלא מנינו ששולל פטור אלא במתה מחמת מלאכה דמשומר שכן לא אחי כדפי' ו"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסקי לפי ענין
 ראשון והו כאליו כמיז גניבה ואצידה להדיא בשולל וכו' דכמיז ביה גניבה ואצידה ואונסין ליכא למפטריה בגניבת אונס והא דיליף
 בצרייתא מק"ו היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"ו:
שאין הכלב יבוא כחפש אחריו. ואס תאמר והלא פטור לדקון חור מפני סכנת עקרבס ו"ל דהכא יכול לפנות המפולת אי"כ הכא שיש שם
 חמץ זדולאי אינו פטור משום חששת עקרב דהא מנעיה לן כפסחים (דף י.) ככר כפי נחש לרנן שכן להוציא או לאו: **ח"ג** ר"ח ה"ה יב"ת
תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב. וכן מוכח בשלמי הפועלים (לקמן דף נג.) דהלכתא דחייב דפריך אביי אי הכי תמלמו בפשיעה
 וסופו באונס הוא ומייז וכן מוכח ריש פרק הכונס (ב"ק דף טו.) דוקא היכא שיוכל להיות שהאונס לא היה נארע אס לא פשע בתחלה
 אבל פשע זה וינאל לאגס ומתה פטור דמלמן המות מה לי וכו' ולרנן לומר דלריפא דאורבני הו שמירה מעליא לוחי לענין גנבי
 כמו בקרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס:

(א) לעיל ל. (ב) ועין כדפי'
 לו. משמע דלי"ג או אלא
 מקין. (ג) הכי"ף והל"ש
 גרין או נעל כו'. (ד) תמנת
 ח. (ה) נפקסיה א.ל.
 (ו) רש"י מיי. (ז) פסחים
 לא. (ח) נש. (ט) ועל ל:
 ושי"ן. (י) ועל לה.
 (יא) כדל"י כפסחים. (יב) וע"ש
 בתוס' ד"ה הכא. (יג) וע"ש
 העיב מו' קידושין. (יד) ד"ה
 בעי"ל.

הגהות הב"ח
 (א) תוס' ד"ה אמר וכו'
 שטרס בקרקע מאת אמה
 ונגנבו משם:

גליון הש"ס
 תוס' ד"ה אמר וכו'
 דבעין זה פריך פ"ק
 דמנחות. עין ימות דף ט'
 ע"ב תוס' ד"ה רב אמר:

רבינו חננאל
 בתורתך המפקיד מעות
 אצל חבריו צרור והפשיטין
 לאחוריו מסרן לבניו
 הקטנים נעל בפניהן שלא
 כראוי חייב שלא שימר
 כדרך השומרים ואם שימר
 כדרך השומרים פטור.
 צרור והפשיטין לאחוריו
 חייב כדרי' יצחק דאמר
 כתיב וצרת הסכס בידך
 אפי"פ שהוא צרור הלא
 בידך. אמר שמואל כספין
 אין להן שמירה אלא
 בקרקע ובערב שבת לא
 אטרחוהו רבנן. ואשקריא
 משום איכסור מעינא
 הילכך כפחה סגי ליה.
 והשתא דשכחיו טעשי
 פ"י שבמששין בקרקע
 ומגלין הטמנות אשין
 לה שמירה אלא כמיז
 קורה. פ"י פרומאי מלשון
 בגדיו יהו פרומים.
 טיט שנותן הבנאי בין
 ארחה לארחה בעובי
 הכותל קריא בני אורבי.
 כדגרסי' בגמ' דהשפתין
 כותל כפסיס ד' טפחים
 ארזי כמאן שבהוה נפח
 ומחצה שיעור חצי לבניה
 וארזי כמאן כנגדו היה
 ג' טפחים כמאן שבהו
 בין שני ארזיחן מללאו
 באבנים קטנים וטיט
 ונקרא בני אורבי. פ"י
 טפוחאי שמשקשין בטח
 שלהן ומגינשי אס יש
 ככותל כספין או זולתן:
 הוא דאפקיד וזוי גביה
 חברה אוחבינהו בצריפא
 דאורבני פ"י נתנם בבית
 המסוכך בעצי ערבה
 ונגנבו סבר רב יוסף
 למיפטריה משום דהוא
 שומר חנם וכו' איכא
 דאמרי אמר רב יוסף אע"ג
 דלענין גנבי נטירותא היא
 לענין גנבי פשיעותא היא
 תחלתו בפשיעה וסופו
 באונס חייב וכן הלכה
 למעשה תחלתו בפשיעה
 וסופו באונס חייב. והוא
 דאפקיד וזוי גביה חברה
 אמר ליה הב לי וזוי
 אמר ליה לא ידענא
 היא איתחתינהו. אמר
 רבא כל לא ידענא
 פשיעותא היא וכן הלכה.
 הוא דאפקיד וזוי גביה
 חברה אשלימינהו
 לאימיה ואוחבינהו
 בקרמיתא ואינגבו